

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin. (1) și a art. 29³ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la aspectele semnalate în mass-media referitoare la afluxul de migranți care a pătruns pe teritoriul României în ultimele luni și a efectuat la data de 17 octombrie 2017 o vizită la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, jurist, medic, .-asistent social și psiholog, consilieri din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, precum și reprezentant al Organizației Neguvernamentale "Societatea Independentă Română a Drepturilor Omului".

Potrivit informațiilor comunicate de Inspectoratul General pentru Imigrări, numărul cererilor de azil soluționate pozitiv în perioada august-octombrie 2017 a fost de 132, iar numărul cererilor de azil respinse în aceeași perioadă a fost de 343. De asemenea un număr de 136 minori neînsoțiți au depus cerere de azil în perioada august-octombrie 2017.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu funcționează în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări (IGI), în incinta unui fost liceu și are o capacitate de 100 locuri de cazare, cu posibilitatea suplimentării de până la 70 locuri prin desființarea unor spații (sala de sport și spațiul de rugăciune) și amenajarea acestora ca dormitoare. Astfel, la data vizitei, în fosta sala de sport erau instalate 24 de paturi și erau prezenți 92 solicitanți de azil dintr-un efectiv scriptic de control de 115 persoane. Printre acestea erau prezente 3 persoane de sex feminin și 15 minori. Conform informațiilor primite din partea conducerii centrului, 23 de persoane beneficiau de serviciile de cazare într-un hotel privat, costurile cazării fiind asigurate printr-un proiect al Jesuit Refugee Service (JRS) România.

Persoanele beneficiare ale unei forme de protecție proveneau din diverse țări de origine, în special din Irak, Iran, Siria, Somalia, Eritreea.

Vizita a debutat cu întrevederi cu conducerea interimară a centrului. Din discuțiile inițiale purtate cu reprezentanții centrului a rezultat faptul că numărul personalului

angajat era insuficient în comparație cu numărul posturilor disponibile, multe funcții fiind neocupate astfel că activitățile se desfășurau cu dificultate. Cu privire la activitatea generală în centru, echipa de vizită a fost informată de volumul ridicat de muncă în comparație cu personalul angajat. Spre exemplu, la data vizitei erau în lucru 180 de dosare și doar trei ofițeri de decizii cărora le reveneau această activitate.

Pentru evenimente/incidente neprevăzute s-a apelat la Secția de Poliție arondată teritorial și la Jandarmeria Română, conform protocoalelor încheiate. **Nu exista un registru de evidență al persoanelor cazate în centru, înregistrarea acestora realizându-se electronic.** Exista un Registru de procese verbale de predare-primire a persoanelor care ieșeau din imobil, completarea documentului fiind realizată de către agenții de pază. **Centrul nu punea la dispoziție un interpret,** reprezentanții centrului sau ai organizațiilor neguvernamentale, solicitând sprijinul beneficiarilor care cunoșteau o limbă de circulație internațională sau limba română. De asemenea, în urma întrevederilor purtate cu beneficiarii, aceștia au invocat lipsa unor interpreți oficiali pentru limbi și dialecte mai rare (urdu, pashtun etc).

Potrivit Normelor CPT este esențial ca migranților ilegal nou sosiți să li se aducă imediat la cunoștință informațiile despre drepturi într-o limbă pe care o înțeleg. În acest scop, trebuie să li se furnizeze în mod sistematic un document în care să li se explice procedura aplicabilă în cazul lor și să li se prezinte drepturile în termeni clari și simpli. Acest document trebuie să fie disponibil în limbile cele mai folosite de către deținuți și, dacă este nevoie, trebuie să se recurgă la serviciile unui traducător. În concluzie, centrul trebuie să facă toate demersurile necesare pentru a asigura migranților informarea într-o limbă pe care o înțeleg.

a) În ceea ce privește condițiile de cazare

Ca și în vizitele anterioare efectuate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, în datele de 20 iunie 2016 și 21 iunie 2017, **camerele erau neigienizate, pardoseala era acoperită cu ciment, iar pereții erau nezugrăviți. În unele camere persista un miros pregnant de tutun, iar pe mese se aflau scrumiere ce conțineau mucuri de țigară.** În camere erau amplasate mese, scaune, frigider, **majoritatea dintre acestea fiind uzate. Paturile neocupate erau utilizate ca suport pentru uscarea rufelor.** În dulapurile din dormitoare erau depozitate sticle, hârtii, resturi de pâine uscată/mucegăită (justificată ca hrană pentru porumbei). **Grupurile sanitare aveau pereții degradați și instalațiile sanitare uzate, iar holurile aveau pereții murdari.** La capătul culoarului, camera cu dușuri și wc-urile emanau mirosuri dezagreabile.

În urma întrevederilor purtate cu beneficiarii, aceștia au făcut referire la neasigurarea igienei în spațiile comune, realizarea accesului cu dificultate la grupurile sanitare deoarece nu erau în imediata apropiere a camerelor. **De asemenea, pe perioada sezonului cald nu se asigura climatizarea aerului, camerele nefiind dotate cu aparate de aer condiționat.**

Centrul a reorganizat sala de clasă pentru învățarea limbii române într-o cameră în care jumătate din spațiu era folosit drept depozit de saltele și paturi. Camera de rugăciune era nemobilată și fiind situată ca anexă a bucătăriei, era invadată permanent de aburi și mirosuri atunci când se pregătea hrana.

Centrul deținea un spațiu alocat reprezentanților organizațiilor neguvernamentale, unde se asigura și consilierea beneficiarilor, și o sală cu destinația club dotată cu televizor, table de scris, hărți, mese, bănci, proiector, dar și un spațiu dotat cu masă de tenis, șah, table, aparate de forță. Tot aici era amenajată o bibliotecă în care se aflau, în dezordine, cărți de literatură, ghiduri privind orașele lumii și dicționare de limbi străine.

Persoanele cu deficiențe locomotorii erau cazate la primul nivel al imobilului, neavând nevoie să utilizeze scările interioare, intrarea în imobil se făcea cu ajutorul unor trepte, primul nivel fiind mai înalt față de nivelul solului, **astfel nefiind asigurat accesul facil al persoanelor cu deficiențe locomotorii.**

Persoanele cazate puteau ieși din incinta Centrului pentru a face cumpărături sau pentru diverse alte motive personale, pe durata zilei. **Centrul avea o curte mare (fosta curte a liceului), cu verdeață, dar neamenajată ca spațiu de plimbare sau recreere.**

Potrivit medicului echipei de vizită, centrul nu dispunea de dotări specifice pentru persoane cu probleme locomotorii. Nu exista rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități sau imobilizate în fotolii rulante. Culoarele și grupurile sanitare nu aveau montate bare de susținere și deplasare. În grupurile sanitare nu existau dotări speciale pentru persoane cu probleme locomotorii sau diferite grade de handicap.

Centrul dispunea de un plan de igienizare, deratizare și dezinsecție. Igienizarea se făcea conform unui plan de măsuri specifice, după identificarea problemelor din fiecare cameră. **Aceasta nu era foarte eficientă, având în vedere faptul că la momentul vizitei starea de curățenie era precară și existau zone infestate cu insecte (gândaci).**

Se asigura program continuu de apă caldă și energie electrică, iar încălzirea se realiza în sistem centralizat. Curățenia în camere se asigura de către beneficiari, iar în spațiile comune de către persoanele responsabile, angajate ale centrului. Îmbrăcămintea era asigurată, în cea mai

mare parte, din donații ale organizațiilor neguvernamentale. Conform dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1251/2006 privind normele metodologice de aplicare ale Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, solicitanții de azil beneficiau, la cerere, de hrană în limita sumei de 10 lei/persoană/zi, de îmbrăcăminte în limita sumei de 67 lei/persoană/sezon vară și de 100 lei/persoană/sezon iarnă și de alte cheltuieli, în limita sumei de 6 lei/persoană/zi, reprezentând cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, presa, servicii de reparații și întreținere, cheltuieli cu produse de igienă personală. Drepturile de masă și alte cheltuieli prevazute la art. 55 se acordau solicitantului de azil, la cerere, prin plata bilunară, în avans și în numerar, a sumelor stabilite.

Potrivit constatărilor membrilor echipei de vizită a fost menținută cazarea bărbaților în cameră împreună cu femei. În vizitele precedente s-a motivat prin faptul că o femeie nou sosită a solicitat cazarea împreună cu doi bărbați cu care se afla în grad de rudenie. În aceasta vizită a fost remarcată prezenta a trei femei, grupul de bărbați din cameră fiind mai numeros, iar explicația a fost dorința acestora de a sta împreună.

b) Referitor la asistența medicală

Asistența medicală primară se asigură în incinta Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru solicitanții de azil Giurgiu de către un medic. De menționat că Centrul **nu avea angajate cadre medicale medii**, medicul suplinind și activitatea acestora.

Serviciul medical funcționa în baza unei autorizații sanitare de funcționare. Programul de lucru al medicului era de 7 ore/zi. În caz de urgență, acesta este disponibil și putea fi solicitat de la domiciliu. Consultațiile medicale zilnice se acordau conform unui program, afișat la loc vizibil și structurat pe zile și locații. Urgențele erau examinate cu prioritate, indiferent de programul consultațiilor medicale. Transportul la consulturi și/sau internări de urgență în alte unități spitalicești se făcea apelând serviciul de urgență 112, Centrul nedispunând de autosanitară proprie. Programarea pentru efectuarea de analize medicale se făcea fie prin prezentarea la spitale din rețeaua Ministerului Sănătății, fie la laboratoare de analize medicale pe plan local. Accesul la consultații și tratament stomatologic se făcea prin programarea și transportul beneficiarilor care necesitau acest lucru la un cabinet stomatologic din oraș.

Cabinetul medical era de dimensiuni medii, dispunea de sursă de apă curentă, chiuvetă și toaletă, zonă de păstrare a fișelor și documentației medicale, echipament IT pentru evidența informatică a pacienților, evoluției zilnice, tratamentelor administrate, examenelor paraclinice.

Dotarea acestuia era bună; tensiometre brahiale, stetoscoape, un glucometru cu glucoteste aflate în perioada de valabilitate, termometre, mănuși sterile, pansamente, soluții antiseptice și dezinfectante, seringi și alte materiale sanitare de unică folosință, dulapuri pentru medicamente și materiale sanitare. Aparatul de urgență și trusele de prim ajutor corespundeau protocoalelor și standardelor în vigoare, și se aflau în locuri vizibile și accesibile. Existau stocuri de medicamente pentru acordarea asistenței primare, aflate în termenul de valabilitate. Medicația neuroleptică, tranchilizantă și psihotropă era păstrată conform cu normativele în vigoare, sub cheie, într-un dulap securizat. Administrarea se făcea cu respectarea strictă a protocoalelor și regulilor de bună practică în domeniu.

Registre și evidențe scrise, diagnostice, patologice frecventă, medicație. Cabinetul medical avea: registrul de consultații; registrul de evidență al medicamentelor din aparatul de urgență; registrul de administrare al tratamentelor; registrul de administrare al tratamentelor injectabile; registrul de internări în spitale; registrul cu evidența fișelor medicale de primire ale solicitanților de azil; registrul de evidență a medicamentelor pacienților cu probleme cronice de sănătate; registrul de prescripție și administrare a medicamentelor psihotrope; registrul de evidență a deceselor - unde nu era consemnat nici un deces pe anul 2017, de la data angajării medicului; registrul de instruire a personalului; registrul de incidente, abuzuri sau rele tratamente - nu era menționat nici un caz pe anul 2017, de la data angajării medicului.

Existau de asemenea copii ale biletelor de ieșire din spital ale beneficiarilor care au fost internați pentru diferite afecțiuni, precum și copii ale analizelor medicale din kitul standard efectuate la primirea în Centru - HIV, HVC, AgHbS, teste rapide pentru depistarea infecției TBC. Medicația era prescrisă corect, conform protocoalelor terapeutice standardizate. Tratamentul psihiatric se prescria, după consultație, de către un medic psihiatru, și se administra conform cu indicațiile. Patologia medicală a asistaților prezenta morbidități diverse, uneori intricate. Astfel, mai multe persoane prezente în Centru erau încadrate în categoria de „persoane vulnerabile” conform recomandărilor *Protocolului de la Istanbul - Manualul de Investigare asupra torturii și altor tratamente crude, inumane sau degradante*. În toate aceste cazuri, morbiditățile somatice erau intricate cu probleme de natură psihologică și psihiatrică, pe fondul unui sindrom de stress posttraumatic prelungit (PTSS).

Referitor la hrană, centrul nu avea bucătărie proprie, mâncarea fiind adusă uneori de la cantina de ajutor social, fie din diferite donații (o firma oferea gratuit pâine), dar de cele mai multe ori era procurată de asistații înșiși. Existau mai multe încăperi anexă dotate cu chiuvete și

aragaze pentru încălzirea hranei. **Starea lor de curățenie era mai mult decât precară.** În camerele – dormitor se găseau frigidere; majoritatea oprite, fiind folosite pentru stocarea încălțăminte, iar mâncarea era păstrată în dulapurile de haine.

În ceea ce privește asigurarea produselor igienico-sanitare și de curățenie, persoanelor asistate li se asigurau produse igienico-sanitare sau de strictă necesitate (săpun, periute de dinți, aparate de ras de unică folosință). **Exista un program de curățenie pe camere, afișat la loc vizibil, cu repartizarea persoanelor asistate pe camere și zile, însă igienizarea camerelor era precară.**

c) Asistența socială

În cadrul Compartimentului Integrare și Asistență nu erau angajați asistenți sociali, activitatea de asistență socială fiind realizată de ofițerul de reintegrare, care utiliza în activitatea specifică procedurile operaționale de cazare și de acordare a ajutorului material, fără a fi implicați în activități de evaluare a nevoilor beneficiarilor, de stabilirea planurilor de intervenție și de monitorizare permanentă a situației beneficiarilor. De asemenea, în cadrul acestui compartiment își mai desfășurau activitatea doi agenți, cu atribuții în mod special pe stabilirea și acordarea beneficiilor sociale, materiale și financiare.

Solicitanții de azil aveau pe toată perioada șederii drepturi de natură socială acordate în baza cererii de cazare și asistență materială. În baza acestui document, ofițerul de reintegrare întocmea o notă raport prin care îi erau stabilite drepturile bănești. Pentru următoarele categorii de beneficiari se puteau acorda sume suplimentare: femei însărcinate- în funcție de perioada sarcinii, copii sugari cu vârsta până la un an, femei care alăptează. Ajutorul nerambursabil, în cuantum de 540 lei/lună, era solicitat în maxim 30 de zile de la data obținerii dreptului de către refugiații sau beneficiarii de protecție subsidiară și se acorda cu condiția participării la programul de integrare. Ajutorul nerambursabil se achita din bugetul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, prin Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială (AJPIS) Giurgiu pentru o perioadă inițială de 6 luni, cu posibilitatea de prelungire până la 12 luni, potrivit legii.

Programul de reintegrare implica înscrierea în evidențele Agenției Județene de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) Giurgiu ca persoană în căutarea unui loc de muncă, cât și participarea, în mod regulat, la cursurile de limbă română. Monitorizarea îndeplinirii acestor condiții se realiza pe baza raportului privind evaluarea periodică a beneficiarului, iar în cazul nerespectării acestor condiții, plata ajutorului nerambursabil înceta.

La momentul vizitei în centru se aflau minori neînsoțiți, în legătură cu care reprezentanții centrului procedaseră în mod corespunzător. Astfel, era solicitat de urgență (la 1-2 zile de la admiterea în centru), prin adresă scrisă către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Giurgiu desemnarea unui reprezentant legal. Persoana desemnată pentru fiecare caz era un consilier juridic care semnase planurile și notele de interviu împreună cu intervievatorul, intervievatul și, după caz, cu interpretul.

Nota de informare cuprindea date de identificare ale solicitantului, documentele pe care le avea asupra sa, datele privind persoanele care îl însoțesc și alte date relevante, după caz.

De asemenea, reprezentatul legal semnase și documentele cu privire la stabilirea altor drepturi (admiterea cererii și acordarea statutului de refugiat sau protecție subsidiară).

Pe perioada protecției temporare minorii au locuit, după caz, cu rude, cu persoanele care i-au însoțit, sau, acolo unde a existat acceptul acestora într-un serviciu rezidențial al D.G.A.S.P.C. Giurgiu. La momentul vizitei, nici un minor nu se afla într-un serviciu rezidențial pentru copii.

Personalul de specialitate angajat în cadrul centrului nu acorda asistență socială persoanelor vulnerabile în relația cu autoritățile și instituțiile specializate, nefiind angajat un asistent social care să-i îndrume inclusiv în obținerea unor drepturi sociale.

Centrul colabora cu organizații neguvernamentale în vederea identificării solicitanților de azil care pot fi incluși în categoria persoanelor vulnerabile, cât și în vederea asistării lor în relația cu instituțiile sau autoritățile publice pentru obținerea unor documente, drepturi sociale sau alte facilități.

Din verificarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită, dosarul beneficiarului cuprindea: Cererea de cazare și de solicitare a ajutorului material; Informarea privind îndeplinirea criteriilor de înscriere în programul de integrare; Cererea de participare în programul de integrare; Cererea de înscriere la cursul de învățare a limbii române; Fișa individuală de acomodare culturală; Ghidul de Interviuri- Interviuri de Evaluarea a Nevoilor; Planul Individual de Integrare – cuprindea nevoile identificate și obiectivele stabilite. Documentul prezenta semnătura beneficiarului, a reprezentantului organizației neguvernamentale, a ofițerului de reintegrare și, după caz, a interpretului.

Ancheta socială existentă la dosarul beneficiarului avea un conținut sumar, nefiind specificat dacă acesta face parte din categoria persoanelor vulnerabile. Aceasta era întocmită de persoana cu atribuții din cadrul Compartimentului Integrare și Asistență, **nefiind respectate**

prevederile legale în domeniul asistenței sociale care stipulează faptul că ancheta socială se realizează de asistentul social.

Fișa de consiliere/informare cuprindea aspectele atinse în cadrul consilierii (dreptul de a participa la activități de acomodare socială, dreptul solicitanților de azil care nu dispuneau de mijloace materiale de a primi ajutor financiar pentru hrană și alte cheltuieli pentru îmbrăcăminte, în funcție de sezon, dreptul de a fi cazați în centrele unde au depus cererea de azil, dreptul la asistență medicală, dreptul minorilor de a fi înscriși în sistemul de educație, de a participa la cursurile de limba română și de a primi alocație de stat pentru copii, dreptul de a avea acces pe piața forței de muncă, după expirarea unei perioade de 3 luni de la data depunerii cererii de azil, drepturile și obligațiile pe care le aveau în centrul de cazare conform Regulamentului de Ordine Interioară). Se preciza, de asemenea, dreptul cu privire la înscrierea în programul de integrare în termen de 30 de zile de la data obținerii statutului de refugiat/protecție subsidiară.

În urma întrevederilor purtate cu beneficiarii, aceștia au afirmat faptul că durata de timp cuprinsă între procesarea cererilor și plata alocației de stat pentru copii, cât și a ajutorului nerambursabil era prea mare.

Protocolul de Integrare, încheiat cu beneficiarul de protecție subsidiară/refugiat cuprindea obligațiile celor două părți. În conținutul documentului se făcea referire distinctă la obligațiile IGI, prin personalul propriu și prin organizații neguvernamentale, în calitate de parteneri de implementare astfel că întocmirea Planului individual de integrare revenea, conform procedurii de sistem, personalului din structura IGI, astfel că acest document era întocmit de persoana cu atribuții din cadrul Compartimentului Integrare și Asistență, și **nu de un asistent social, așa cum este prevăzut în Legea nr. 292/2011**, a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, evaluarea participării la Programul de Integrare se realiza la un interval de 6 luni de la data includerii în program și era elaborat de către persoana cu atribuții din cadrul Compartimentului Integrare și Asistență, deși trebuia să fie realizată de un asistent social.

După 3 luni de la depunerea cererii de azil beneficiarii au drept de muncă. Cel mai frecvent beneficiarii nu dețineau documente de studii/calificare, având astfel dificultăți la angajare pentru posturi de muncitori calificați. Au fost transmise anunțuri în ziarele locale și organizate întâlniri cu angajatorii în vederea încadrării în muncă a beneficiarilor, însă numărul persoanelor angajate era mic.

De asemenea, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) Giurgiu, transmitea săptămânal centrului lista locurilor de muncă vacante în vederea comunicării ofertei de locuri de muncă persoanelor cazate în centru.

În vederea creșterii capacității centrului, a fost desființată sala de sport și sala religioasă, aspect ce a condus la o **limitare a drepturilor beneficiarilor la activități de recreere și socializare, cât și de manifestare a religiei, aspect reclamat și de beneficiari.**

Se asigura accesul la telefon și internet fiind amenajată o sală de calculatoare cu acces permanent la internet, dar majoritatea persoanelor cazate în centru foloseau telefoanele proprii pentru telefonie și acces la internet.

Activitățile de asistență socială se realizau în cea mai mare parte, prin proiecte ale organizațiilor neguvernamentale. Centrul colabora cu următoarele organizații neguvernamentale: Consiliul Național Român pentru Refugiați - CNRR, AIDROM – Asociația Ecumenică a Bisericilor din România, JRS - Asociația Serviciul Iezuiților pentru Refugiații din România.

Organizația AIDROM deținea spații de birouri amenajate în centru, preluând în cea mai mare parte atribuțiile de asistență socială **și nu acționând pentru suplimentarea activităților sociale pe care le oferea centrul.**

JRS implementa proiectul „O nouă casă”, grupul țintă fiind beneficiarii de protecție internațională lipsiți de venituri: sprijin în vederea identificării de locuințe și subvenționarea costurilor cu chiria și utilitățile. Organizația asigură plata integrală a chiriei pentru un număr de 23 persoane (bărbați) ce se aflau cazați într-un hotel din municipiul Giurgiu. AIDROM implementa proiectul „Asistență și servicii complexe pentru solicitanții de azil din România” ce avea ca grup țintă solicitanții de azil și oferea: consiliere socială, cursuri de limba română, asistență financiară pentru persoane vulnerabile, pachete de instalare, pachete cu alimente, traducere documente, asistență în vederea integrării culturale educaționale (activități de însoțire). Cursurile de limba română și activitățile culturale se organizau la centru.

Datorită faptului că nu exista un asistent social angajat al centrului, **beneficiarii nu erau implicați suficient în activități de consiliere socială, activități socio-educative, sesiuni de acomodare culturală, cursuri de limba română, etc. S-a constatat lipsa activității de asistare în vederea obținerii unor drepturi și facilități, atribuție specifică asistentului social.**

Sub aspectul asistenței sociale asigurate la Centrul Regional Giurgiu, Inspectoratul General pentru Imigrări a comunicat referitor la vizita anterioară că „atribuțiile conexe asistenței sociale privind integrarea persoanelor beneficiare a unei forme de protecție, țin de resortul și **sunt substituite în integralitate de către ofițerii și agenții angajați ai centrului**, ce fac parte din cadrul Compartimentului Asistență și Integrare. De asemenea, servicii complementare pe această linie sunt asigurate de asistenți sociali din cadrul organizațiilor neguvernamentale AIDRom, prin proiectul Asistență și servicii pentru solicitanții de azil din România, și JRS, prin proiectul Servicii și asistență pentru migranți în Regiunea 2”.

Față de răspunsul transmis de Inspectoratul General pentru Imigrări, precizăm că responsabilitatea activităților de asistență socială (consiliere socială, activități socio-educative) trebuie să revină asistenților sociali angajați ai centrului (din verificările efectuate nici una din persoanele angajate nu era asistent social). Această activitate nu poate fi asigurată de către angajați ai Compartimentului Asistență și Integrare sau de organizațiile neguvernamentale, acestea din urmă putând acționa numai în completarea serviciilor pe care le asigură centrul.

d) Asistența psihologică

În ceea ce privește asigurarea asistenței psihologice trebuie precizat că vizita la Centrul Regional de Proceduri și cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu a fost efectuată ca urmare a crizei migranților (valul de migranți sosit din țări precum Siria și Irak) fiind urmare a vizitei din 21 iunie 2017, când sub aspect psihologic, în raportul întocmit au fost făcute următoarele recomandări:

-realizarea de evaluări psihologice inițiale, la intrarea în centru a persoanelor noi și stabilirea unui set de măsuri și intervenții psihologice de specialitate în cazul identificării unor semne ale tulburărilor psihice, nevoie sau riscuri pentru viața și sănătatea mintală

-reevaluare psihiatrică și psihologică a persoanelor care au deja un diagnostic psihiatric și au fost supuse torturii în țările lor și altor persoane care prezintă aceste riscuri

-desfășurarea unor programe de intervenție psihologică individuală și de grup pentru beneficiarii centrului, cunoscându-se vulnerabilitatea acestor persoane și riscurile pentru sănătatea lor psihică.

La data curenteii vizite, Centrul Regional de Proceduri și cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu **nu avea angajat un psiholog**, deși, conform informațiilor primite din partea conducerii centrului, au fost făcute demersuri pentru scoaterea la concurs a acestui post. **Drept urmare, recomandările transmise în raportul de vizită, în urma vizitei anterioare, nu au fost**

implementate. Nu au fost puse la dispoziția echipei nici alte documente care să confirme asigurarea asistenței psihologice de către psihologi, persoane contractate din mediul privat sau psihologi care lucrează în cadrul programelor desfășurate de organizațiile neguvernamentale.

Pe parcursul desfășurării vizitei, din consultarea documentelor și în urma interviurilor cu străinii, au fost identificate persoane cu afecțiuni psihiatrice care nu beneficiau de asistență psihiatrică și psihologică. Nevoia de îngrijire de specialitate și de tratament a fost adusă la cunoștința echipei de vizită în câteva cazuri, în cadrul întrevederilor cu străinii, spre exemplu, persoane care acuzau severe tulburări de somn.

Cu privire la activitatea de asistență psihologică, Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 130/2016 pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, art. 20 alin. (2) prevede ca pe perioada cazării în centru, *solicitanților de azil li se asigură asistență medicală și psihologică, spații de cazare, acces la dușuri și grupuri sanitare, spații pentru prepararea și servirea hranei, materiale de igienă și întreținere, cazarmament și lenjerie de pat, condiții de curățare și uscarea a efectelor personale.*

De asemenea, în cazul sesizării unui risc suicidar în cadrul persoanelor străine, Regulamentul mai sus amintit precizează la art. 55: *Personalul centrului comunică în scris psihologului informațiile pe care le obține în legătură cu riscul de suicid în rândul persoanelor cazate. În cazul în care se constată că o persoană cazată în centru prezintă risc real de suicid, directorul centrului sau înlocuitorul legal al acestuia, la propunerea psihologului, dispune măsuri adecvate pentru diminuarea acestui risc. Măsurile dispuse pot include cazarea persoanei în cauză împreună cu alți străini care ar putea să îl influențeze în sensul reducerii riscului de suicid sau să stopeze o eventuală tentativă de suicid, includerea străinului într-un program de consiliere psihologică de specialitate sau efectuarea unui control psihiatric.*

Lipsa unui psiholog angajat în cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări pentru Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu care să asigure asistență psihologică determină în mod clar încălcarea drepturilor de care ar trebuie să beneficieze solicitanții de azil, continuarea suferinței psihice și persistența într-o afectare a sănătății psihologice.

Rolul psihologului, conform regulamentului, este ca pentru solicitanții de azil identificați cu probleme psihologice sau psihiatrice, să informeze imediat directorul centrului sau

înlocuitorul legal al acestuia și, după caz, să facă propuneri pentru efectuarea unor consultații de specialitate la unități spitalicești de profil.

O altă problemă identificată în cadrul întrevederilor cu conducerea era legată de **dificultatea realizării unor evaluări psihologice datorită lipsei unor traducători.**

Cu privire la asistența acordată minorilor

Dintre cei 15 minori prezenți în centru la data vizitei, unii erau cazați de o perioadă de peste 6 luni iar alții, conform documentelor consultate aveau demersuri pentru a fi trimiși în țările unde familiile lor erau rezidente. **Însă și în acest ultim caz procedura se realiza într-o perioadă extrem de lungă, spre exemplu echipa de vizită a constatat situația unui minor neînsoțit care se regăsea în centru și la vizita precedentă, așteptând reunificarea familiei.**

Astfel, potrivit art 6 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (reformare) se precizează că:

Statul membru în care minorul neînsoțit a depus cererea de protecție internațională întreprinde, cât mai curând posibil, acțiunile corespunzătoare pentru a identifica membrii de familie, frații, surorile sau rudele minorului neînsoțit aflați pe teritoriul statelor membre, protejând, în același timp, interesul superior al copilului.

Totodată cu excepția asistării reprezentantului legal la interviul preliminar, **nu existau alte activități desfășurate de către reprezentanții DGASPC Giurgiu în interesul minorilor.** Or, în conformitate cu Convenția din 1989 a Organizației Națiunilor Unite privind drepturile copilului și cu Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, interesul superior al copilului ar trebui să primeze în aplicarea de către statele membre a prezentului regulament. În procesul de evaluare a interesului superior al copilului, statele membre ar trebui în special să ia în considerare în mod corespunzător dezvoltarea socială și bunăstarea minorului, aspecte legate de siguranța și securitatea acestuia, opinia minorului în concordanță cu vârsta și nivelul său de maturitate, inclusiv istoricul acestuia. În plus, ar trebui stabilite garanții procedurale specifice pentru minorii neînsoțiti, având în vedere vulnerabilitatea deosebită a acestora.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cazul C648/11(2012)- despre minorul neînsoțit a decis că *interesul minorului este considerat în statul în care este prezent.*

De asemenea, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, art. 3 lit. d), precizează următoarele: *copiii care solicită sau beneficiază de o formă de protecție în condițiile reglementărilor legale privind statutul și regimul refugiaților în România, beneficiază de dispozițiile acestei legi precum orice copil de naționalitate română.*

Copiii străini au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor. Potrivit amintitei legi la art. 37 se precizează : *Copilul are dreptul să fie crescut în condiții care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Or lipsa unui spațiu de joacă, a unui spațiu de recreere, asigurarea unor activități suportive, de consiliere psihologică încalcă aceste drepturi. În cadrul vizitei, echipa de vizită a constatat că minorilor neînsoțiți din cadrul centrului nu li se acordau nicio atenție și îngrijire deosebită. Nu era nicio deosebire între aceștia și celelalte persoane regăsite în centru.*

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Giurgiu să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. abordarea cu prioritate a cazurilor minorilor neînsoțiți, astfel încât cazarea lor să dureze o perioadă extrem de scurtă ținându-se seama de interesul superior al copilului și pentru a asigura respectarea deplină a principiului unității familiei;
2. demararea demersurilor necesare ocupării postului de psiholog și a completării organigramei cu cel puțin un post de asistent social și ocuparea acestuia, cât și examinarea posibilității de a angaja cadre medicale medii, menționând că exercitarea unora dintre atribuțiile asistentului social de către ofițerii de reintegrare nu poate suplini rolul asistentului social;
3. asigurarea accesului permanent al persoanelor cazate în centru la activități de consiliere socială, activități socio-educative, sesiuni de acomodare culturală, cursuri de limba română, cât și posibilității de manifestarea a religiei;
4. identificarea unei soluții pentru comunicarea informațiilor către migranți într-o limbă pe care o cunosc;

5. evaluarea psihiatrică și psihologică de urgență și acordarea cu prioritate a asistenței psihologice și psihiatrice persoanelor care prezintă simptome de vulnerabilitate ca urmare a traumelor suferite în țara de origine sau în țările pe care le-au traversat;

6. monitorizarea timpului scurs între depunerea cererii și încasarea beneficiilor sociale (alocație de stat și ajutor nerambursabil) în scopul identificării unor soluții pentru acoperirea necesităților persoanelor cazate în centru până la plata beneficiilor sociale;

7. repararea, igienizarea și dotarea spațiilor de cazare a solicitanților de azil corespunzător specificului acestora, inclusiv amenajarea suplimentară a unor spații pentru activități socio-educative și de recreere (interioare și exterioare), precum și dotarea camerelor cu aparate de aer condiționat;

8. construirea unei rampe de acces în Centru precum și montarea de bare de susținere și deplasare pe culoare și la grupurile sanitare cu respectarea normelor în vigoare privind asistența pentru persoanele cu dizabilități;

9. asigurarea unui spațiu corespunzător pentru învățarea limbii române având în vedere că la momentul vizitei era folosită o cameră în care jumătate din spațiu era utilizat drept depozit de saltele și paturi;

10. întocmirea unui registru de evidență al persoanelor cazate în centru, întrucât înregistrarea acestora se realiza doar electronic.